

NEREDE BULUNUYORUZ, DEVRİM'DE DEVRİM NE ANLAMA GELİYOR?..

Münir Aktolga
Nisan 2017

Biliyorsunuz, Mehmet Uçum sayın Cumhurbaşkanı'nın "Başdanışmanı"; bunun da ötesinde onu "organik lider" statüsüne çıkararak isim!.. Bu konudaki düşüncelerimi daha önceki bir yazıda açıklamaya çalışmıştım ("Başkan ne demek hiç düşündünüz mü"? <http://www.aktolga.de/a117.pdf>)... Bu yazıda niyetim aynı şeyleri tekrarlamak değil! Çünkü, sayın Uçum bu arada çok önemli başka şeyler de söylüyor. Ve işin ilginç yanı- **bir noktaya kadar**- bunlar kırk yıldır benim de dile getirmeye çalıştığım düşünceler!.. Üstelik o, sadece varılan sonuçları tekrarlarken, ben senelerdir bu sonuçların nasıl ortaya çıktığının da açıklamalarını yapageldim!..

Ama sonra bir noktada yollarımız farklılaşıyor. Bu yazının konusu işte tam bu farklılaşma noktasına ilişkin...

İsterseniz önce M. Uçum ne diyor onu bir dinleyelim:

"Sessiz değil, halkımız gümbür gümbür bir devrim yapıyor farkında mısınız? Halk kendi devletini kurmak için adım atıyor. 16 Nisan kutlu olsun"... "Olan, bürokratik devletten halkın devletine geçiştir. Atatürk, cumhuriyet, laiklik kurucu değerlerimizdir ve milletin teminatı altındadır."

- "Çok enteresan bir koalisyon oluştu 'halkın devleti' ne karşı. Hakikaten çok ilginç... 'Halkın devleti' lâfi insanları niye bu kadar rahatsız ediyor, ben anlıyorum tabii. Şimdi bakın; gayet açık, gayet net ve bütünlük içinde anlatayım ben.

- Birincisi, cumhuriyet devletin şeklidir, üniterlik devletin yapısıdır, devletin işleyiş ilkesi de ya demokrasidir, ya otoriterlik, ya totaliterlik.

- Eğer otoriter bir sistem varsa, o devlet halkın devleti olmaz. Eğer bürokratik bir egemenlik varsa, o devlet halkın devleti olmaz.

- Mesela, Türkiye'de Adnan Menderes ve iki arkadaşını asan devlet halkın devleti midir? Mesela, Deniz Gezmiş'lerin idam kararını veren devlet halkın devleti midir?

Mesela, 12 Eylül'de 660 bin kişiyi gözaltına alan, onlara işkence eden, 50'den fazla genci asan devlet halkın devleti midir? Mesela, başörtülülerin okumasını engelleyen devlet halkın devleti midir? Ezanı Türkçeye çeviren devlet halkın devleti midir? Faili meçhul cinayetleri işleyen devlet halkın devleti midir? Terörle mücadele ediyorum diye asla terörle mücadele etmeyen ve yaklaşık 40 sene bu ülkeyi kanlı terör saldırılarıyla karşı karşıya bırakan devlet halkın devleti midir?

- Cumhuriyete sahip olmak en büyük değerimizdir, devletin üniter yapısı, cumhuriyet esası bizim kuruluş ilkelerimizdir. Bunlara sahip olmak da kimsenin tekelinde değildir. Bunların sahibi millettir.

- Bugün '**halkın devleti**' söylemine karşı çıkanlar 15 Temmuz gecesi cumhuriyet tehlikeye düştüğünde darbe girişimini alkışlayanlardır. O darbe girişiminin başarıya ulaşması için sütte gerisinde, kaçtıkları yerde bekleyenlerdir"...

Garip birşey, kullanılan kavramların içeriğini açmaz da sadece söyleme bakarsanız, sanki sayın Uçum'la birçok konuda aynı şeyleri düşünüyormuşuz gibi; ama, pratik içinde kavramların içi açılınca olayın hiçte öyle görünüşteki gibi olmadığı anlaşılıyor!..

Sayın Uçum devam ediyor:

- "Türkiye son 100 yıldır bir kuruluş süreci yaşıyor. Bunu net söylüyorum; birinci kuruluşta biz cumhuriyeti kazandık, ikinci kuruluşla da cumhuriyeti halkın devleti ile tamamlayacağız. Bu referandum, seçkinlerle bürokrasinin işbirliğine son noktayı koyacak olan bir tercihtir. Türkiye'de devlet artık belli bir seçkin zümre ve bürokrasinin devleti olmaktan çıkacak, bu bir.

İkincisi, Türkiye'de devlet kadrocu hareketlere, illegal yapılara, faşist yapılara açık olmaktan çıkacak.

Üçüncüsü, Türkiye'de devletin bütün organlarının belirlenmesinde halkın iradesi merkez olacak. Sadece yasamanın değil, yürütme ve yargının idaresinin belirlenmesinde de halkın iradesi merkez olacak.

Dördüncüsü, milli egemenlik artık kurumlara değil, halka ait olacak. Milli egemenlik halka aittir ve halkın iradesiyle devreye girer.

- İşte bu bütünlük içinde ifade ettiğim 'halkın devleti' kavramına karşı çıkan koalisyon, seçkinlerle bürokrasinin işbirliğini temsil eden koalisyondur. Devleti, seçkinlerin devleti olarak sürdürmek isteyen koalisyondur. Bürokratik devleti, milli egemenliğe karşı sürdürmek isteyen koalisyondur. Milli egemenliğin tam olarak halka geçmesini istemeyen koalisyondur. Halkın sadece Meclis'i seçip devletin hiçbir işine karışmasını istemeyen koalisyondur.

- Dolayısıyla halkın hem Meclis'i hem hükümeti doğrudan seçmesine katlanamıyorlar. Yargının idaresinde halkın seçtiklerinin seçim yapmasına katlanamıyorlar. Yani demokrasinin meşruiyet ilkelerinin gerçekleşmesine tahammül edemiyorlar"...

Peki bunlar hep belirli bir duruşu ifade eden görüşler değil mi, yanlış olan ne var burada?

Eğer sayın Uçum'un söylediklerini- ve onun ideolojik önderlik yaptığı kesimlerin duruşunu- zaman ve mekan boyutundan soyutlayarak ele alırsak, ve de, daha önce de söylediğim gibi, kavramlara yüklenen farklı anlamları bir yana bırakırsak, bunların hepsi doğrudur; bunlar benim de görüşlerimdir. Açın <http://www.aktolga.de/> yi, bu görüşlerin tarihsel gelişim içinde nasıl oluştuğunu, ortaya çıktığını da görürsünüz...

Ama artık bence bu türden söylemler çoktan geride kaldı. Süreç o kadar hızlı gelişti-gelişiyor ki, bugün artık Türkiye'de "devrimin birinci aşamasına" ilişkin bu görüşleri aynı şekilde tekrarlamak bambaşka anlamlara geliyor!..

Devrimin birinci aşamasının sonlarına doğru ortaya çıkmaya başlayan jakoben ruh, ne zaman ki meseleyi eskinin Devletini ele geçirmekle sınırlı olarak ele almaya başladı (ne zaman ki olayı, yıkılan eski binanın tuğlalarını kendine özgü bir şekilde üstüste koyarak eski Türkiye'nin Devletini yeniden ihya etmek olarak yorumlamaya başladı) o andan itibaren artık sayın Uçum'la ve onun temsil ettiği hareketle bir yol ayrımına gelmiş oluyorduk...

Ne kadar ilginç değil mi, bu iş-devrim yapma işi- aynen bisiklete binmeye benziyor, düşmemek için sürekli pedalları çevirerek ilerlemek zorundasınız, yoksa, tam hedefe ulaştım artık derken düşüveriyorsun!..

1-Türkiye’de iki Türkiye’nin bulunuyor olması gerçeğini unutmamak gerekiyor...

Daha öncesini bir yana bırakırsak, “batıcı” kesimin “ilerici padişahı” II.Mahmut’tan bu yana, “Devleti kurtarmak için batılılaşmak” adına Türkiye bir kültür ihtilaline maruz kalmıştır. Bunun sonucu olarak da, süreç içinde Türkiye’de iki kültürün, iki yaşam biçiminin , kısacası birbiriyle içiçe iki Türkiye’nin ortaya çıktığını görürüz...

Sonuç mu? Artık yapısal bir ikiliğin meydana geldiği Türkiye toplumu gibi bir toplumda hiçbir zaman bunlardan birinin diğerinin üzerine binerek ilelebet saltanat sürmesi mümkün değildir... Alın işte ortada, özellikle son yüz yılda bir kanat denedi bunu, ne oldu? Bu nedenle, şimdi yapılacak iş, sistem içi rövanşist bir zihniyetle bunun tersini yapmak değildir. Buralardan bir yere varılamaz...

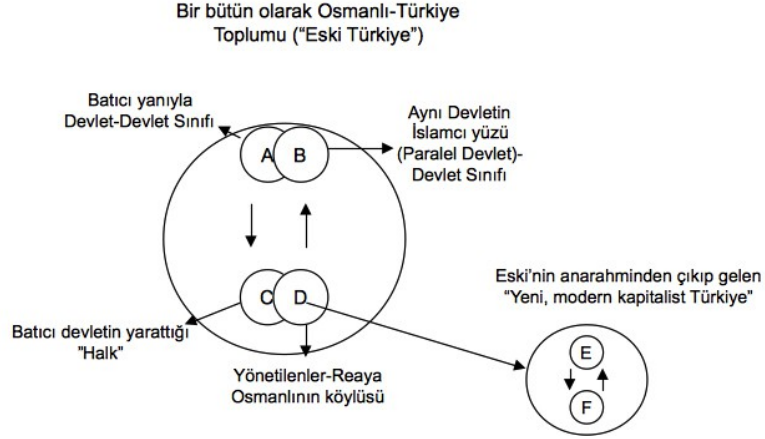
Dikkat ederseniz, yukarda, “Devleti kurtarma” kavramının altını çizdik. Bu demektir ki, kimse bize zorla birşey empoze etmemiştir. Ne yaptysak, “Devletimizi kurtarmak adına ” biz kendimiz yaptık! Yani, “batılılaşma” adı altında sürdürülen bütün o kültür ihtilallerinin falan nedeni, öyle işin kolayına kaçarak-aradaki Devlet olayını gizleme pahasına- “emperyalistler” değildir; neden bizzat bizim kendimiziz. Emperyalistler-Batılı ülkeler- sadece, bizim yapısal sorunlarımızla oynayarak-“Devleti kurtarma” faaliyetlerimizden yararlanarak- durumdan vazife çıkarmışlar, süreci kendilerine göre yontup şekillendirerek kendi çıkarlarına uygun gelişmelerin yolunu açmışlardır. Bu konu o kadar önemli ki, bugüne kadar konuya ilişkin olarak- “Tarihle hesaplaşmadan burjuva devriminin tamamlanamayacağına” ilişkin- birçok yazı yazmak zorunda kaldım. Ama nedense sayın Uçum’un da içinde bulunduğu Jakobenler korosu bunları hiç görmediler!..

2-Devrim, “eski”nin içinde, onun diyalektik inkarı olarak olgunlaşım gelişen “yeni”nin çıkıp gelmesi olayıdır. Yoksa, “eski”nin içindeki “yönetilenlerin” ayaklanarak “yönetenleri” alaşağı edip onların yerine geçmeleri olayı devrim değildir. “İsyanla”, “altüstlükle” devrimi birbirine karıştırmamak gerekiyor...

Sanıyorum sayın Uçum’la aramızdaki görüş ayrılıklarının ideolojik-teorik ve tabii felsefi nedeni tam bu noktada ortaya çıkıyor. O gerçi, “artık sınıf esasına göre değil toplumu temel alarak düşünmek lazım” falan diyor ama, sanıyorum eski bir “solcu” olarak onun devrim anlayışının özü halâ “ezilenlerin” “ezenleri” alaşağı ederek devleti ve politik iktidarı ele geçirmeleri anlayışına-yani Jakoben bir devrim anlayışına-dayanıyor! Örneğin, 1917 “ezilenlerin” “ezenleri” alaşağı ettiği böyle bir “devrim”di (1789’un jakobenlerine göre, Fransız İhtilali de böyle idi!..). Bunun-bu türden bir devrimin- adına ister sayın Uçum gibi “halk devrimi” deyin, ister “işçi sınıfı devrimi”, ideolojik söylemler dışında olayın özü değişmiyor. “Ezilen” halk, bir şekilde (ister Fransa’da, ya da Rusya’da olduğu şekilde, ister bizdeki gibi, yani seçim yoluyla) iktidarı alarak, eski devlet mekanizmasını parçalıyor, sonra da, ortaya çıkan parçaları kendisine göre yeniden üstüste koyup düzenleyerek “kendi devletini”-“halkın devletini”-inşa ediyor!.. Böylece, eskiden beri varolan sistemin toplumsal DNA larında- yani üretim ilişkilerinde ve kültüründe- hiçbir değişiklik olmadan mevcut sistem “altüst” edilerek ortaya “yeni” bir yapı çıkarılmış oluyor!..

Peki durum, ya bizdeki gibi ise, yani Türkiye’de iki Türkiye, iki “halk”, iki Devlet sınıfı varsa, o zaman ne olacak?..

İşte o zaman, şu an bizde ne oluyorsa o oluyor, yani at iziyle it izi birbirine karışıyor! Aşağıdaki tablo adeta bir pusula gibi. İsterseniz önce onu bir inceleyin bakalım!..

Osmanlı’dan bu yana Türkiye toplumunu, „Yönetenler“ ve „Yönetilenler“den oluşan bir sistem olarak ele aldığımız zaman çok açık bir şekilde Türkiye’de iki Türkiye bulunduğu gerçeğiyle karşılaşırız demiştik...

Buradaki birinci Türkiye, şekilde „Yöneten“ (A) ve „Yönetilenler“ (C) den oluşan bir A-C sistemi olarak „Beyazların“ Türkiye’sidir... Buradaki (A) „batıcı“ İttihatçı-Kemalist Beyazdevlet sınıfını, (C) ise „batılılaşma“ süreci boyunca yaratılan yeni tipten „yönetilenleri“ yani „Beyazhalkı“ temsil ediyor!..

İkinci Türkiye ise, „Yöneten“ (B) ve „Yönetilenler“ (D) den oluşan bir B-D sistemi olarak „Siyahların“ („Türkiye’nin zencilerinin“) Türkiye’sidir... Buradaki (B) İslamcı geleneksel Devlet sınıfı fraksiyonunu temsil ederken (ki, bunlar Devletin „batılılaşması“ sürecine “paralel” olarak özellikle Cumhuriyet dönemi boyunca artık hep altta güreşir pozisyonda olmuşlardır), (D) de, Osmanlı’nın „Reaya“ından bu yana geleneksel olarak yaşamlarını sürdüren halk kitlelerini temsil eder. Bu ikinci Türkiye’nin insanların birincilere karşı koruyucu bir şemsiye olarak hep dini öne çıkardıklarını, onu ideolojik olarak koruyucu bir silah gibi kullanageldiklerini unutmayalım...

POPÜLİZM NEDİR?..

Genel olarak, „popülizm”in bizdeki karşılığı “halk dalkavukluğu” oluyor. Bir ideoloji olarak popülist devrim anlayışı ise bizde „halkçılık“ olarak ifade edilir. “Halkçı” devrimcilere göre “halk”, yani “yönetilenler” bir şekilde iktidarı “yönetenlerden” alarak devrim yapmış olurlar!.. İşin özü budur... (Aslında her ülkeye göre, her ülkenin kendi tarihsel gelişme diyalektiğine göre anlamı biraz daha farklı hale gelen kavramlardır bunlar. Ama, şu an bizim için önemli olan, bizde iki Devlet sınıfına karşılık iki çeşit “halkın” ve „halkçılığın“ da bulunuyor olmasıdır!..)

“Beyaztürk” halkçılığının yakın zamanlardaki en büyük temsilcisinin Ecevit olduğunu söylemeye gerek yok sanırım... Aslında diğer „solcu“ akımlar da bu kategoriye giriyorlar. Ne var ki, Ecevitin popülizmi aşağıdan yukarıya bir popülizmi temsil ederken, öteki solcuların popülizmlerinin yukardan aşağıya pozitivist bir popülizme denk düştüğünü görürüz...

Ama biz şimdi tekrar „AK Parti hareketine-devrimine” dönelim:

AK Parti hareketi-“devrimi”- ortaya çıkışı itibariyle, “popülist bir halk hareketi” olmanın çok ötesine geçen bir hareketti. Küreselleşme süreciyle birlikte dış dinamiğe ilişkin rüzgarları da arkasına alan sistemin iç dinamiklerinin, yeni bir Türkiye’nin inşası yönünde kollektif bir ayağa kalkışı olarak şekillenmişti. Ama tabi, bu elbette aynı zamanda bir halk hareketiydi de. Her halk hareketinin popülizm anlamında „halkçı“ bir hareket olmadığını bilelim yeter... Neden mi?

Sınıflı bir toplumda, adına “halk” denilen „yönetilenler“, yeni bir topluma gebe olan bir annenin rolünü oynarlar...

Yani, yeni bir üretim ilişkileri sistemiyle karakterize olunan yeni toplumun güçleri (şekilde E-F) daima eskinin içindeki ana rahmi konumunda olan halkın içinde gelişir, güçlenir, sonra da oradan çıkar gelirler. Bu açıdan, “yeninin” “eskinin” içinden çıkıp gelme süreci daima devrimci bir koalisyonudur. “Halk” adı verilen ve sistemin anne rolünü de oynayan „ezilenleri“, kendi içlerinde barındırdıkları yeni toplumu temsil eden güçlerle birlikte, dış dinamiği de-dış konjöntürü de- arkalarına alarak tarihsel bir koalisyon şeklinde iktidara yönelirler...Sonra, yavaş yavaş, anneyle çocuğu arasındaki ayrışma süreci yaşanılmaya başlanır, çocuğun bağımsız bir kişilik olarak kendi ayaklarının üzerinde yürümesi gerçekleşir... İşte, devrim denilen olayın özü budur. “AK Parti devrimi” denilen olayda, “devrimin birinci aşamasında”, Siyahtürk halk kitlelerinin, kendi içlerinde gelişen yeniye ait güçlerle birlikte iktidarı eski Türkiyenin „Beyazdevlet sınıfı“ unsurlarından almalarının özü budur...

Ama dikkat ederseniz burada-Türkiye somutunda- çok önemli bir nokta var:

AK Parti’nin iktidarı ele aldığı koalisyon, o dönemde, eskisi ve yenisiyle sadece bir Siyahtürk hareketi değildi. Bunun içinde Beyazların içinden çıkıp gelen, yeni Türkiye sentezine dahil olmaya namzet unsurlar da vardı. Ama iktidar ele geçirildikçe, sanki bütün mesele bu imiş gibi- eski Türkiye’nin Devletini ele geçirmiş gibi- koalisyonu oluşturan güçlerden Jakoben bir kanat ötekileri adım adım tasfiye ederek öne çıkmaya başladı. Artık olayın yeni Türkiye’ye geçiş boyutu görmezden geliniyor, mesele Devletin sahipliği meselesine indirgenerek, süreç eski Türkiye’nin içinde „ezilen Siyahların” “ezen Beyaz” Devlet sınıfı güçlerine karşı mücadelesi boyutuna indirgeniyordu. Kısa zamanda, o kucaklayıcı devrimci ruhun yerini, sürekli bir kavga ve kutuplaşma ortamı yaratarak, kendine eski sistemin içinde (onun Devletine sahip çıkarak) yaşam-varoluş alanı oluşturmaya çalışan Siyah bir jakobenlik anlayışına şahit olur hale gelmiştik...

Bütün bunları son dört yıldır yazıp duruyorum... Şimdi geldik gene bir dönüm noktasına. Peki bundan sonra ne olacak?..

Ben size birşey söyleyeyim mi, Referandumda „evet“ de çıksa „hayır“ da çıksa sakın enseyi karartmayın!.. Eğer “evet” çıkarsa, bu, “kazananlar” için kelimenin tam anlamıyla “halkçı” bir pirus zaferi olacaktır!.. Ama öte yandan, muhtemel bir “hayır” da kimse-özellikle de Beyazlar- kendi hanesine yazmaya kalkmasın; çünkü o “hayırın” onlara hiçbir hayrı olmayacak!! ...

E, o zaman ne kaldı geriye mi diyorsunuz?..

“Yüzdük yüzdük kuyruğuna geldik” şurada hesabı, Türkiye her halukarda yolunu bulacaktır. Bundan kimsenin şüphesi olmasın!.. Yani artık ne öyle, Mısır’da falan olduğu gibi, Siyahların yaptıkları hatalar nedeniyle “Beyazların” iktidarına bir geri dönüş mümkündür, ne de Siyahların Beyazlar üzerinde, uzun süre kalıcı, yeni tipten Devletçi bir hegemonya inşa etmeleri... Yeni Türkiye, “Siyahların” ve “Beyazların” Türkiyesi değil, “Siyah-Beyaz” etkileşiminin ürünü olan çok kültürlü Melez insanların Türkiyesi olacaktır. Buraya giden yol ise, „tarihsel bir uzlaşma“dan geçiyor. Eski Türkiye’ye karşı yeninin güçlerinin uzlaşarak yaratacağı bir uzlaşmadan... Tarihsel uzlaşma zemininde yaratılan „adem-i merkezîyetçi“ yeni bir anayasa ile, Kürt ve Alevi sorunları başta olmak üzere, kendi iç sorunlarını çözmüş, küreselleşme rüzgarlarını da tekrar arkasına alarak, 21.Yüzyılın “yumuşak gücü”- vicdanı- olma yolunda ilerleyen yeni bir Türkiye’nin önünde kim durabilir ki?.. Göreceksiniz bakın, bütün yollar buraya çıkıyor-çıkacak... E, gerisini de artık bu yolun önüne engel olarak çıkmaya çalışanlar düşünsün!..